

Spoštovani slavljenec !

Dragi prijatelji Jožeta Jeraja !

Spoštovani gospod predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, gospod poslanec in župan Janez Kramberger !

Spoštovani gospod poslanec in župan Franc PUKŠIČ,

Dragi rojaki s te in z one strani Karavank !

Draga družina slavljenca !

Jože Jeraj se je rodil 28. februarja leta 1938 v Rečiči ob Savinji in bo tako slavil kmalu okrogel jubilej.

Gimnazijo je dokončal v Celju in kasneje Biotehnično fakulteto v Ljubljani leta 1962.

Od leta 1963 do 1990 je bil zaposlen v zunanji trgovini in inženiringu v Agrotehniko, v Ljubljanskih mlekarnah in Mercatorju na vodilnih mestih, kjer je sodeloval tudi z Avstrijskimi firmami.

Leta 1990 je bil izvoljen za podpredsednika Mestnega izvršnega sveta v Ljubljani, kjer je med drugim sodeloval tudi z avstrijskimi mesti Dunaj, Gradec in Celovec. Mislim, da se je to leto zgodilo tudi preimenovanje Titove ceste nazaj v Dunajsko cesto.

Aprila 1992 je bil izvoljen za ministra za trgovino, kjer je ostal do imenovanja za generalnega konzula Republike Slovenije v Republiki Avstriji s sedežem v Celovcu. Pristojen je bil za sledeče zvezne dežele: za Koroško, Salzburg, Tirolsko in Predarlško in to vse vse do upokojitve leta 2000.

Leta 2002 je bil izvoljen v Državni svet, kjer vodi komisijo za mednarodne odnose in evropske zadeve. S poslanci avstrijskega parlamenta se zato redno sestaja na mednarodnih srečanjih.

Takoj po vrnitvi iz Avstrije je prevzel tudi Društvo slovensko - avstrijskega prijateljstva, ki ga je vodil do nedavnega.

Želel bi naštetih še nekaj priznanj, ki jih je gospod Jeraj že prejel v preteklosti:

•GOLDENES EHRENZEICHEN des Landes Salzburg, zlati častni znak dežele Salzburg, Solnograške,

V Salzburgu, dne 27.2.1998, slučajno na predvečer Jošetovega 60. rojstnega dneva je odlikovanje podelil tedanji deželni glavar dr. Franz Schausberger

•LANDESORDEN IN SILBER, deželno odlikovanje dežele Koroške v srebru, za posebne zasluge za Republiko Avstrijo in Koroško. Visoko odlikovanje je v Celovcu izročil Jožetu Jeraju dne 26.1.1999 takratni deželni glavar dr. Christof Zernatto

•EHRENRING der Landeshauptstadt Klagenfurt (častni prstan mesta Celovec, za sodelovanje s pobratenimi mesti Nova Gorica in Ljubljana), odlikovanje je izročil v Celovcu dne 16.10.2000 takratni župan in diplomirani trgovec Dr. Harald Scheucher

•EHRENAUSZEICHEN, für besondere Unterstützung (častno odlikovanje za posebno podporo pri pripravi specializiranih strokovnih prireditvev) Je v septembru 1996 izročil Jožetu Jeraju predsednik Celovškega sejma, Komercialni svetnik Walter Dermut

•DANK FÜR GUTE ZUSAMMENARBEIT (zahvala za izgradnjo ceste čez Pavličevo sedlo in za pobude za sodelovanje med občinami Solčava, Jezersko in Kranj) Tržna občina Železna Kapla, odlikovanje je izročil dne 2.10.2000: Mag. Dr. Peter Handerlapp, Železne Kaple

•JANEŽIČEVO PRIZNANJE

KKZ na kulturno prosvetnem področju (za obnovo Koroških kulturnih dnevov v Ljubljani)

25.4.2004: Predsednik dr. Janko Zerzer, ki ga med nami prisrčno pozdravljam

•ČASTNO ČLANSTVO

Društva vinogradnikov Brda občina Brda (za povezovanje s Koroško in Salzburgom), (pri ustanovitvi meduniverzitetnega središča „Vipolže“) Odlikovanje je izročil dne 26.2.1997: Župan občine Franc Mužič

•ODLIKOVANJE

z redom Antona Janše II. reda (za povezovanje čebelarjev s Koroško) 22.1.1993: Čebelarska zveza Slovenije.

To odlikovanje je verjetno dobil tudi za radi simbolike, saj je Jože Jeraj bil marljiv kot najbolj marljiva čebela !

Vse njegovo delo z Republiko Avstrijo je izhajalo iz prepričanja, da sodelovanje sosednjih držav koristi napredku v zgodovini medsebojno povezanih narodov, ki imata podobno kulturno vrednostno osnovo.

Zato se je z izredno energijo prizadeval za konkretne povezave na področjih družbenega, političnega, gospodarskega, kulturnega in znanstvenega življenja in to - tako kot generalni konzul, kakor tudi kot predsednik slovensko - avstrijskega društva.

V prepričanju, da sta obe državi in naroda prometno preslabo povezana se je, kot smo že slišali, zelo trudil tudi za izgradnjo ceste čez Pavličevo sedlo s pomočjo obmejnih občin tako iz Koroške (Železna Kapla) kot iz Slovenije (Solčava). Projekt se je namreč zavlačeval in pripravljaj kar 30 let, vendar je uspelo generalnemu konzulu Jeraju, pripeljati stvar do konca in do otvoritve, na kateri sta bila navzoča predsednika obeh vlad, Wolfgang Schüssel in Dr. Janez Drnovšek in moja malenkost kot tihi opazovalec.

Zelo idealistično in istočasno zelo konkretno se je trudil tudi za prekomejno sodelovanje občin, katero je po mnenju slavljenca vedno potrebno spodbujati. V tem duhu se je najbolj razvijalo sodelovanje med sledečimi občinami:

Pliberk: Ravne, Prevalje (Pliberk: sejem, Kulturni dom)

Globalnica: Mežica, Črna (Dežela pod Peco)

Suha: Dravograd (okteti)

Železna Kapla: Solčava, Jezersko, Kranj

Sele: Škofja Loka

Borovlje: Tržič

St. Jakob, Beljak: Jesenice

Podklošter: Kranjska gora

Radiše (Žrelec): Kropa

Velden – Vrba: Bled

Celovec: Nova Gorica

Kar se Rotarijevcev tiče, je posebno pomembno postalo sodelovanje »Rotary« klubov: Celovec - Ljubljana, Celje - Bled, Spital – Celje, Velikovec – Slovenj Gradec.

Ko je prevzel vodenje Konzularnega zbora v Celovcu in Bregenzu 1995 do 2000, je sam doprinesel k prepoznavnosti obeh dežel na mednarodnem področju.

Redno se je rad udeleževal tudi slavnostnih akademij, predavanj in raznih drugih svečanosti vseh koroških Slovencev, saj so mu bili le-ti še posebej pri srcu. Posebno rad pa je zahajal na prireditve katoliških ustanov, ki so organizirale prireditve v domu v Tinjah, pri šolskih sestrah v svojih domovih v Celovcu, v višji šoli v Št. Petru in Št. Ruprehtu, ali pa pri salezijancih, minoritih in kapucinih, ali pa pri in s škofom dr. Kapellarijem na srečanjih koroških in slovenskih škofij.

Organiziral je več srečanj med univerzami v Celovcu in Salzburgu z univerzami v Ljubljani in Mariboru. Še posebej je prišla do izraza iniciativa Salzburške univerze pri projektu Mednarodnega izobraževalnega projekta »Vipolže« v občini Brda in pri prireditvah Mariborske univerze na Celovski univerzi.

Klub »Tre popoli«, kjer je gospod Jeraj ravnotako bil dejaven, je organiziral več diskusij v Evropski hiši v Celovcu, kjer so skupaj odpravljali in mehčali razloge za zgodovinske predsodke.

Konec leta 1994 je doprinesel k odprtju slovenskega konzulata v Salzburgu, ki je prevzel iniciativo pri več projektih med Slovenijo in deželo Salzburg: promocija slovenskih izdelkov in kvalitetnih vin, vsakoletne obiske »Schwarzes Kreuz« na pokopališčih iz prve svetovne vojne, povezovanje občin iz Posočja z občinami Pongel, več obiskov Salzburga v Sloveniji, itd. Mislim celo, da gredo izvozi vrhunskih slovenskih vin v Avstrijo preko Salzburga. Tudi to ne bo slučaj!

V marcu 1997 pa je bil tudi odprt slovenski častni konzulat na Tirolskem.

Velika podpora pri prekomejnem povezovanju je bila tudi Avstrijsko - slovenska družba v Celovcu in v Gradcu, ki je organizirala več vsakoletnih ekskurzij v Sloveniji ter tudi partnersko Društvo Slovensko Avstrijskega prijateljstva. Po letu 2001 je vsako leto organiziral »Koroške kulturne dneve v Ljubljani«, poleg tega tradicionalno srečanje društev v Brdih in Novi Gorici, po raznih krajih Slovenije in po Koroški in Štajerski.

Naj omenim še srečavanje s poslanci avstrijskega parlamenta, ki jih gospod Jeraj še vedno srečuje na mednarodnih konferencah v okviru EU ter COSAC (v predsedujočih državah EU).

Vse svoje delo je strnil in opisal v svoji knjigi »Preko Karavank«.

Vseskozi pa je gospod Jože Jeraj tudi odlično sodeloval z Avstrijskim veleposlaništvom v Ljubljani.

Žetev Jožeta Jaraja je tako izredno bogata, da moremo komaj verjeti, kaj človek lahko ustvari v tridesetih - štiridesetih letih aktivnega poklicnega življenja.

Od kontaktov s čebelarji in vinarji, preko izredno plodnih in intenzivnih let kot diplomat mlade Republike Slovenije, pa tja do državnega sveta in ministrskega položaja, je vedno ravnal po zlatem in hkrati težkem načelu, "kar more, to mož je storiti dolžan". Zato je žel tudi vsestransko priznanje, naj si bo na občinski, na deželni ali pa na državni ravni.

Tudi Republika Avstrija se je hotela zahvaliti gospodu Jožetu Jeraju za njegov vsestranski doprinos pri naših odnosih in za pridobljene zasluge za Republiko Avstrijo. V tem duhu se mu je Republika Avstrija kot izraz zahvale za našete zasluge želela simbolično oddolžiti z visokim odlikovanjem - z Velikim zlatim častnim znakom Republike Avstrije z zvezdo.

Zato smem svečano izjaviti:

Im Namen der Republik !

Im Namen des Bundespräsidenten der Republik Österreich
überreich ich Ihnen, Herr Mag. Joze Jeraj

Das große goldene Ehrenzeichen der Republik Österreich mit Stern

Und ich gratuliere Ihne dazu herzlich !

In Vam prisrčno čestitam !

Glavno je v biografiji manjkalo, ni pa bilo pozablejno !

Zahvaljujem se iz srca tudi sopotnici in soprogi gosopda Jeraja za njen zelo bistveni in celoživljenski doprinos pri uspehih svojega moža!